

S U M M A R I U M.

- 1 Quare ista causa colloctetur in hoc titulo.
Faci series.

3 An ob decollatione cesser cursus fructuum, vel interesse.

4 An fructus debitis per empotem pro pretio excedant frumentis ipsius.

5 Quod si deferendum authoritati consulenti, & quare,

6 Declaratus conclusio, de qua n.3.

7 De creditore contentiente alienationi, vel obligationi bonorum debitoris, vel cedente locum creditoris posteriori;

8 Quomodo iste consensus prefari dicatur, & sufficiat.

9 Quod etiam actus tacitus ad id sufficiat.

10 Tutor, vel administrator, qui poterat sibi satisfacere, non potest usuras, vel interuersaria.

11 Impediens tenetur impedito ad quanti interfici, atque aclusus in eius prejucicium habetur pro facto.

12 De applicatione ad casum, & quod creditores essent in culpa.

13 Administratio patrimonii decollit pones quem esse dicatur.

14 De consideratione particulari in concursibus, qui sint in Congregatione baronum.

15 Bulla baronum non tollit in eorum fideicommissis, & quomodo provideat.

16 Et de alia circumstantia particulari ob Chirographum Pape.

17 De eadem conclusione, de qua numer. 3. & 6. ejus queratione.

18 Abjurandum quod alias sequeretur.

D I S C. CXXVI.

Quamvis materiae hujus discursus potius congruat sedes crediti, & debiti, ubi de concordia concilio, & cōrumque anterioritate, ac potioritate agitur; opportune tamen causa colloquatur in hac fede, utipote non feudorum tantum, sed etiam Bullæ, & Congregationis baronum, cuius officium pleraque in eo contenta percutunt, eodem modo, quo in plementis praecedentibus quoque agitur, & præferunt in iis, que hunc præcium concurredunt recipiunt.

Præsupposita itaque facti serie generali, respiciente istud patrimonium Monaldensem, superius examinata, disc. 77. & seqq; ac etiam altera magis ad rem speciali, de qua sub tit. de empt. & vendit. disc. 33. Cum super puncio in his posteriori discussu disputato, Congregatio baronum sententianam protulisset, quod tenuta ibidem enunciata per Montifas, & alias creditores, accepta non tuisset in solutum, vel in via patiti commissori, sed folium vere crediti; hinc idem Montifas, aliique creditores illorum de Anchajanis, quos Monaldenses pro tenute pretio in se collaboraverant, attento quod ejusdem tenuta fructus interim ab eis percepti, spatio annorum vixintiquinque circiter erat longe principaliores, quam importarent fructus eorum crediti, ac etiam quod ipsius tenuta valor in proportione longe diminuitur, alias Monaldensem creditores ex diversa causa, ipfis sum posterioribus, pulsarunt in eadem Congregatione ad reflectionem accepte pecunia cum obligatione solita de retituendo prioribus, & potioribus.

tuendo priusoris, & posterioris.

Ex parte reorum conventorum de duobus per alios corrum defensores objiciebatur; primò nempe, quod post deductionem debitoris, & appositionem ejus bonorum sub concursu, cessasset cursus fructuum, juxta authoritates relatas *sub tit. de credito*, *disc. 14.*; ac etiam suprà *hot. rit.* *disc. 8.* & *secundo*, quod cum enim ageretur de fructibus debitibus per emptores, pro preto rei empti non soluto, ita ad terminos nos text. *in l. curabit*. *Cod. de action. empt.* excedere non poterant metens fructuum ejusdem rei, ex deductis *sub tit. de ulvo*, *disc. 17.* & *seqq.* & aliis pluries.

strahentem bona fiduciaffariaria, & ex Chirographo Pontificio communicante facultates iuris Congregationis baronum, tanquam per speciem concursus voluntarii, curavit studiosi deleri de *lita*, atque premium distribui alii; quia sic ejus magis intererat, idéoque in eo casu dicebam, etiam cum sensu veritatis (prout de facto ita judicatum fuit) ipsam non posse molestare creditores, quamvis posteriores ita dimisso, ex rationibus ibi deducuntur.

Ad id ememus quod etiam proxime conferre dicebam ea, quae habentur *sub tit. de dote*, *disc. 16.* *num. 80.* Dunctorum *senatus* *de dote* *disc. 16.* *num. 80.* *conclusio vera*, &

Quamvis autem ego scribens pro eisdem reis conventis, more Advocati, præmissa motiva quoque comprobare curarem; attamen, reflectendo ad veritatem partibus, aliisque defensoribus ab initio liberè insinuatam, advertebam neutrū subfistere, prout nula, vel modica ratio eorum per Congregationem habita fuit; non quidem primum ex eisdem rationibus, & fundamens, de quibus d. *decis.* 143. de credit: quem scribentes in contrarium deducebant; nec alterum, quantum dicta conclusio procedit favore ipsius venditoris, qui ex prelio accessiones petari in sola ratione usurparat, seu interesse recompenstati, juxta terminos d.

- Procedunt huc in quibuscumque concursibus, quamvis fierint coram ordinatis, & inferioribus Iudeis, & sibi boni liberis, & indifferenter privati debitoris, multo verò magis, & cum minori dabo, in hac specie concursus, qui efformetur in Congregatione Baronum in ym Bullæ Clementine, super Cœstris, & bonis non liberris debitoris, sed subjectis fiduciis committi, vel investimenti, aut alterius vinculo, ab eis debitoribus, iuris causa, mortuo debitor, nullum jus in eis habent, se illud obینent ex extraordinario beneficio dictæ Bullæ, ex dedi-
catis plutes in præcedentibus, & præterim occasione hujus concursus, diffringit.

- Applicando itaque ad rem, sequitur debitoris decoctione, cum interdictione administrationis, quia nempe eius patrimonium, instantibus creditoribus, possumus fit sub concursu, fortius vero, ubi non solum accedit illa mors sita, vel civilis, quam inducit decoctionem, sed etiam vera, & naturalis, ut in hac facti species, & adeo, tam de facto, quam de causa, bona finit vacancia, & non habeant dominum, & possessorem, qui bona administraret; & tunc pernecesse dari oportet administrationem legalem conjunctim in ipso corpore, sive universitate creditorum, & in Iudice, coram quo formatus fuerit concursus; potissimum vero ubi non agitur de illo affectato, & voluntario concursu, qui adest frequens eis ex Hispaniarum stylo, qui aliquibus Italiæ partibus (parum tamen laudabiliter) communicatus etiam fuit, & super quo Salgad editum illum tractat labry. credi. Sed agitur de concursu necessario, & quod magis est jam de facto per ipsos creditorum afflumpro, collegialiter depurando administrantibus, qui vulgo in Curia deputati creditorum dicuntur, quos nam licet principaliter, praesertim in istis patrimonii Baronum, quae fideicommissa, alioquin vinculis affecta sunt, administratione responde dicuntur pones ipsam Congregationem; attamen illa est administratio juris iure, live, authoritativa, illa vero facti, & economico esse dicti pones creditores, quorum principaliter interest, eam bene fieri.

Itam itaque administrationem universalem totius patrimonii, ipso initio fequeitate decotionis suscepit universitas creditorum, cum consuetu deputatione aliquorum usus, curando per Congregationem omnium consueta edita super venditione omnium Castrorum, & bonorum, inter quae de scripta fuit ista tenuta, quae proprie tem comprehensa fuisset sub universitate venditionis totius patrimonii, que facta fuit Marchionii Raymundo pro pretio ad rationem triunum pro centenario, iuxta quod ista tenuta, que post dictum tempus de presenti vendita fuit pro feulis 18. mil. importata fuit 44. m. unde proprie tem non solum integrè dimitti potuerit sibi Monticello, alique creditores venditoris, in cauam pretiosi accollati per empionem ut supra, absque ulteriori curru frumentum, sed etiam superereditat aliquip pars ad favorem aliorum creditorum indifferuntiam patrimonii universalis.

Id autem sequuntur non fuit ex facto voluntario ipsorum actorum, qui putantes, cùs non expedire se involvere in concurso universali, ac describiri in graduacione, seu Charto aliorum, ne forte anterioribus totum absorberentibus, ipsi exclusi remanerent, caute quidem, ac prudenter in hac parte se getendo, sibi confundit volumen cum illa potioritate, quam eis praebat beneficium separations bonorum, ad instar creditorum defuncti aduersus anteriores, & potiores creditoris hereditatis, cum similibus, idque curant tenetum deleri ab editis, illamque non comprehendendi in generali venditione, sed ipsi constituentes corpus particulare, separatum a corpore magis universalis aliorum creditorum, suscepimus curam hujus particularis patrimonii, tanquam diversi, per speciem iuris separationis patrimoniorum, de qua ad materiam textus in *l. sc. certarum, ff. de militari, testam.* habetur *eod. titul. de credit. disc. 11. & alibi.*

JANUEN. FEUDORUM
PRO MARCHIONISSA BRIGITA SPINOLA
GENTILI,
CUM LUCA SPINOLA PATRUO.
*Responsum in casu disputato in Senatu
Januen.*

De eadem materia, de qua supra disc. 11. concursus scilicet femina proximioris, & agnati remotioris, ratione impropriationis feud, quod praendatur hereditarium, & transmissibile, etiam ad extraneos.
Et quid in iudicio possessorio, pendente quæstione

Istaque administratio non fuit solùm de jure, sed etiam de facto, quoniam ipsi tenuram locarunt, seu colendam alibi.

Et an secunda, vel alia posterior investitura contineat aliquam alterationem, immutat naturam feudi, vel potius ad limites reintegri debet.

S U M M A R I U M

- Eacti series.*
 - Prin*s* iudicandum est in possessorio, suspeso petitorio.*
 - An in possessorio remma proximior debeat obirene contra agnatum remitentem.*
 - An quid expedit in sujectione possessoriis deducere petitionum, et quoniam.*

- 5 De considerationibus in hoc proposito habendis.
 6 Donatario ex clausula Constituti, & reservatione usus
 fructus competit manutentio.
 7 De differencia in proposito legitimis contradictoris inter
 iudicium rei vindicanda, & illud adipiscenda.
 8 De statuo continuativo possessionis in heredem, & de
 cautela, ut in heredem transeat illico possesso de-
 fundi.
 9 De eadem materia legitimis contradictoris, de qua nu-
 t. 7 & sequentrum, vel auctoratio possefsonis obiecta.
 10 De improspiratione, & corrupta natura feudi.
 11 Distinguuntur tempora, vel status iurorum feudorum.
 12 Successores non impugnat factum primi acquirentis ex
 casu nemo.
 13 Subfeudum regulariter natura feudi, & quando secur.
 14 Nemo impugnat illum titulum ex quo ipse natus meritur.
 15 Quod renovations non alterent primam investituturam,
 sed ad eius limites intelligi debeant, quod declaratur
 cum plurimum casum distinctione.
 16 De Bulla Pii V, non in defendendo, quando iniret, nec
 ne.
 17 Reffilio, vel alteratio investitura attenditur quandoque
 sive impliciti fiduciam missi, ordinari per affer-
 dendum.
 18 Appellatione heredum regulariter verium solum primi.
 19 Observantia, & quando illi sit deferendum.
 20 Naturae feudi potest immutari, & alterari ex consuetu-
 dine.
 21 De attributis observantie, dictam alterationem inducen-
 tibus.
 22 Cessio feudi facta ad suorum capacum, cessat, ubi illa
 persone cessant, & non prodebet alii.
 23 Non prohibetur venditor, ab eodem empore vendicare
 portionem conforis.
 24 Filiis feudatarum alienantes, venient iure proprio.
 25 An alienatione inter ipsos comprehendens in investitura
 deferuntur pro interpretatione nature alienabilitatis.
 26 De ultimo statu intendendo.
 27 Quod feudis adhibeant terminos beneficiales, & e
 contra.
 28 Successor ex iure proprio non impugnat factum sui autho-
 ris, cutes ei heres.
 29 De regula Text. in l. si quis conductio, C. locati.
 30 Successor etiam pacti, & prouidentia tenetur ad debita
 & onera primi acquirentis.
 31 De confessi, ut eis deferrnon debeat, vel quomodo sit
 deferendum.

D I S C . C XXVII .

Possidentibus illis de Tagliaferriis, ex antiquis conse-
 fionibus Imperialibus, Marchionatum Craveianum con-
 struxit ex quamplurimi locis, seu Villis, nempe, Diani,
 Porus, Mauriti, Castellarii, Tabbiae, Dulcedi, Pompeja-
 ne, & Cunei, cum aliis locis, seu Villis in illa Valle existen-
 tibus, unus eorum Bonifacius nuncupatus, dicitur Villa,
 Castellarii, Pompejanae, & Cunei, jure subfeudi (cujus ta-
 men investitura formula non habebat) concessit Bonifacio
 de Linguegia; postmodum verbo de anno 1228, Oddo,
 & Bonifacius Junior, dicitur Marchionatus Bonifacii senioris
 Nepotes ex filio, & possefsonis Marchionatus, pro tribus
 ex quatuor partibus, item tanquam alienabilem, & libe-
 ra dispositionem, pro coram portionibus vendiderunt com-
 munitati Civitatis Janua, sine tamen preuidito dicta con-
 fessionis facta Linguegia, qui proprieate dictum commu-
 ne in dominum recognovit, eique fidelitatem juravit, no-
 vanque accepit investitutam; eodem modo dicitur Civitas
 de anno 1380, fuit alio tempore aliam quartam
 partem dicti Marchionatus acquisivit a Salutio, tanquam
 nepote ex filia, & herede alterius de Tagliaferriis, & qua-
 tura partis possefsonis.

De anno autem 1472, fratres de Linguegia, tanquam ha-
 redes eorum patris, vendiderunt Anfieoni, Lincei, & Tho-
 ma fratribus de Spinolis dicta Castra Castellarii, Pompeja-
 ne, & Cunei, que assererunt libera dispositionis, ac aliena-
 bility, & transmissibilis ad quicunque. Recipiebatur, do-
 mina directa, accedente auctoritate qui liberetur datus fuit, af-
 signata ratione, quod eidem expediret, ut ab exercitu ad pro-
 prios Cives, & subditos feuda transmittant facerent, deinceps
 Antreon eis portionem vendidit Luca frater.

Ex Thoma altero fratre fuli superstes Baptista, qui mo-
 riens heredem instituit Nicolaum ab Auria, nepoem ex
 unica filia feminam praefuncta, portionem autem feudo-

rum iure legati reliquit Jacobo Maris seniori, filio dicti Luca, jam defuncti, sub onere solvendi pretium prefato Nicolaus, ejus heredi, ut post aliquam literam jam lequatum fuit, cumque ex dicto Luca fuisse superfluitus Jacobus Maris, & Nicolaus (dum alter filius effectus fuit Religiosus) atque feuda in divisione integrum obveniens in Jacobum Mariam, hinc iste de anno 1548, novam confitutam obtinuit investitutam pro se, ejusque havebibus masculis, & in eorum defectu pro remanenti; obvita etiam facultate de eis gratificandi inter filios, ac etiam illi obligandi pro debitis Aloysia uxoris.

Dicto autem Jacobo Maris defuncto superfluitibus septem filiis masculis, unus eorum Lazarus nuncupatus, soluta de librarium 38 mil. dicta Aloysia matre, cessionem iuri-
 dum ab eis reportavit, deinde aliorum fratrum portiones
 quefuit, unde feudorum unicus dominus effectus est; cumque prole masculina deficitus, unicam habet filiam
 feminam Ceciliam nuncupatam, nuptiam Augustino, ex
 Luca fratre nepo, a pluribus celebris nominis illius tem-
 poris jurisconsultis consilia reportavit super libertate dis-
 ponendi de his feudi, & praefestis a Monacho, ut patet
 ex ejusdem 812. Nulla vero facta dispositione, eo defuncto
 de anno 1610, dicta Cecilia in testata heres, feudorum pos-
 sefsonis adepta, novam investitutam in forma confusa ab
 Augustino viro, ejus nomine quædam obtinuit; eaque de codem anno 1610, defuncta sine prole, instituto hare-
 de universalis etiam ea feudi dicto Augustino viro, huic
 ex hoc hereditario titulo uxoris investitutam a Republica
 petenti, se opposuerunt Alcanius Lazati frater adhuc vi-
 vens, ac Jo. Baptista, & Jo. Aug. ejusfilii, atque pro Au-
 gustino scribente Gallaecia, ut patet ex ejus contr. 31 lib. 1. de
 anno 1617, per Senatum, prævio voto duorum possefsonis,
 iuxta stylum, ei concessa fuit investitura, cum clausula salvo
 iure, si & quatenus competenter praedictorum agnatorum, qui
 se opopuerant, quorum ulteriori prosequitione neglecta,
 Augustinus donec vixit pacificus possefsonis fuit; morti vero
 proximus de anno 1635, in ejus libris adnotavit ista feuda,
 tanquam hereditaria, & libera dispositionis, adnotatis etiam
 iuribus dotabilibus dicta Aloysia; eoque defuncto, Lucas,
 Jacobus Maria, Marcus Antonius, & Joannes Thomas
 ejus filii, & heredes testamentarii, ex titulo hereditario
 patens, solitam novam investitutam obtinuerunt. Cum
 que Jo. Thoma Religionem ingrediente, feuda remanserint
 pene tres alios fratres, ad quorum favorem illæ æqualiter
 disposerunt, atque M. Antonius decedens de anno 1660,
 instituisset Jacobum Mariam, huic, delecte portionis no-
 nam investitutam de more petenti, se oppoluisset Lucas alter
 frater, unde deputatis iuxta stylum dubius jurisconsultis,
 qui Sapientes ibi nuncupantur, ab istis prodit vobis
 Lucas oppositor favorable, quod scilicet presupponendo
 iustitiam feudorum verum, & rectum, iuxta naturam feudi an-
 tiqui pacti, & providentia in successione regulandum, non
 potuerit frater decedens, unum ex fratribus gratificari, alterum
 vero neglere, atque Jacobus Maris dicti petenti revi-
 sionem petente, illam Senatus concessit, cum decretatione
 ne deputationis aliorum duorum Sapientum concordan-
 dorum, decreto utrique interiori possefsonis hujus portio-
 nis, sub cautione à Luca præstantia restitutum frumentum;
 resubfque in hoc statu existentibus, Jacobus Maria habens
 filiam Mariam Brigantiam, huic dicitur feudorum ad te-
 speccantium donationem inter vivos, reservato usufrui-
 tute, fecit, atque paulo post obiit de anno 1672, condito te-
 stamento, in quo dictam donationem confirmando, can-
 didum filium instituit; unde sequuta morte, Marcus Anto-
 nius vir, ejus nomine feudorum possefsonem adeptus est
 sub die 29. Decembris, subfque die sequenti ejusdem
 Marias Brigantiae ratificatione, atque petente postmodum
 coniuncta investitura, idem Lucas patruus le oppoluisset
 praetendo in exclusione feminam integrum successione;
 cumque hujusmodi lite pendente, utraque pars actus
 possefsonis de facto facere curaret, unde rituum, & inconvenientium timor fuberat; hinc Senatus, coram quo
 causa pendebat, de mente Aprilis sequentis, possefsonis ac
 ei avocavit per modum provisoriis, cum clausula sine
 prædictio iurium partium, annullando omnia post mortem
 dicti Jacobi Maris hinc inde gesta, ad opportunam cause
 resolutionem ut pene semper, ista facta serie necessario præ-
 mittenda.

In hoc itaque retum statu, ex parte dicta Maria Briga-
 ntiae, ejusque vita consultus, duas in responso deliper da-
 to eisformabam inspectiones, unam nempe in possefsoni,
 alteram verdi pectorio, seu bono iure; quanvis etiam
 ejus,

De Feudis, Disc. CXXVII.

ejus, qui anteriorem jam habeat possefsonem, ac propte-
 re aperiere possit manutentio, super qua suspicio peti-
 torio, prout judicandum est, ex relatis d. 44. de judic. &
 supra, d. 104. & alibi, imprudens consilium regulariter fit
 afflumere questionem petitoris, quia potius evitari debet,
 insitendo super dicta propositione, ut prius terminari de-
 beat possefsonis, praefertum vero illud omnium magis privi-
 legiatum retinetur, in quo non queritur de iustitia, vel
 in iusto remedio respondeat, longè magis privilegiato, in quo
 non intrant illæ inspectiones, que in dicto alio remedio
 cadant, ut in specie advertitur in deci. 35. part. 6. recent.
 repetit. deci. 159. apud Polthium de manuent. de quidem
 Polthium. d. 43. obser. 47. num. 10. & advertitur d. 44.
 de judic.

Quinimò ubi causa petitoris turbida sit, quia nempe
 3 qualitas, vel natura feudi sit incerta, & aliorum indaginis,
 etiam idem expedit in altero minus privilegiato possefsoni
 de fidei in heredem cum decreto annulativo, unde propte-
 re refutatur, ut etiam in casu epudem statutu sine dicto de-
 creto obliteretur interversio hujus civilissima possefsonis, ex na-
 turali præoccupatione de facto; vel quod deficiente statutu
 in triquetus magis recepta iuris conclusio, cum bonis indifferen-
 tibus quin etiam in feudi, ut in heredem non transferatur
 causa ipsi jure, sed necessaria sit ejus apprehensio, ex rela-
 tis relat. supra, d. 43. & 104. & generaliter d. 44. de judic. & alibi.

Attamen cum credetur, quod certum esse bonum jus
 feminas, habentis possefsonem anteriorem, idcirco oppor-
 tunum quoque sensu illud etiam deducere, arque in eo
 infistere extrajudicitaliter; confundendo tamen, ut in ac-
 bus judicialibus semper infistetur in tamponi possefsoni,
 & in privilegiata terminatio possefsoni, ex rationibus in-
 finiatis codem d. 44. de judic. ac etiam d. 37. cod. re-
 lat. Cur. occasione agendi de Signatura Justitiae, quod felici-
 ter ita nimis faciliter possefsoni terminatio, dum liberi-
 tatis, ac facilius manutentur est possefsoni titulata, & que
 boni iuris fomentum habeat.

Hinc proinde laudabilis est Coria stylus, distinguendi
 actus judiciales ab extrajudicitalibus, ut in prima specie in-
 finiatur in folio possefsoni, & supponendo petitoris, ad quod
 exceptiones aliorum indaginis referuntur; in altera vero
 specie, detur quo magis possibile fit sumus boni iuris, vel
 falso, ut turbidum reddatur illud colligantur, & possimmo autem
 in magnis Tribunalibus, que magis arbitrii sum-
 bras dilatate solent super illud possefsoni, & petitoris ordine,
 ut adhuc effectum sufficit, praesertim in tamponi
 statu, ex deductis supra, d. 43. & 104. sed clarus,
 in relat. Cur. agenda de Tribunal Rotte, cuius titulus est
 quodque demandandi in hoc iudicio, ut videatur de bono
 jure, etiam effectum manutentur.

Magis vero in ista causa, ob qualitatem Judicis, coram
 quo illa agebatur, nempe supremi Senatus, Reipublice
 habentis iura suprema, & aboliti Principatus, cum facul-
 tate concedenti, & detractri leges, eorumque ordinem
 pervertenti, adeo non subjecerunt regulis legalibus, que
 intra eam cencosus ejus arbitrium sit tamponi, quod
 per Advocatos, alioquin causarum directoriis attente confi-
 derandum venit; iteque est unus de confusis adeo fre-
 quentibus pragmaticis erroribus, & ineptis, proceden-
 ti falso in omnibus casibus parviter cum illis regu-
 lis, & propositionibus generalibus, quas more pñtrac-
 torum, per audiū, vel per annotationem in reportoris
 fejunt, non refectando ad iudicem, & Tribunalum, at-
 que causarum qualitatibus, alias singularium causarum par-
 ticulares circumstantias, ex quibus revera tam iudicium,
 quoniam ista quædam regulariter debet.

Quatenus itaque pertinet ad primam inspectionem pos-
 sefsonis, & dicem, etiam cum sensu veritatis, quod omni-
 ño plenum est, ut pro filia, & herede fundatur defuncti,
 utramque falso, & legale, ac naturalem, & de facta pos-
 sefsonem anteriorem habent, respondendum est, falso
 donatione, per quam possefsonore adhuc vivente, in dona-
 rati translatu fuerat possefsoni, tam ex clausula Confessio-
 ni, quam etiam ex reservatione iusfructus, ex quoniam uno
 multo magis ex utroque, receperunt est competere hoc re-
 medium retinende, quanvis per ipsum defunctum, vel
 ejus heredi non opponetur de nullitate donationis, quoties
 ita non sit omnino clara, & incontinenti probata, ex firma-
 tis apud Bisch. deci. 43. & 47. Dunozett. deci. 59. & in sua
 fidei sub it. de donat. pluries, praefertim d. 14. & codem d. 44.
 de judic. Multo igitur magis, quando in donatario cum
 lato quoque titulus heredis donatoris, vel quod alter heres,
 ex iudicio defuncti, donatario adhaeret, atque pro dona-
 tione obseruantur instar.

Isto namque causa non intrant ea, quæ d. 44. de judic. &
 supra, d. 104. & alibi, imprudens consilium regulariter fit
 afflumere questionem petitoris, quia potius evitari debet,
 insitendo super dicta propositione, ut prius terminari de-
 beat possefsonis, praefertum vero illud omnium magis privi-
 legiatum retinetur, in quo non queritur de iustitia, vel
 in iusto remedio respondeat, longè magis privilegiato, in quo
 non intrant illæ inspectiones, que in dicto alio remedio
 cadant, ut in specie advertitur in deci. 35. part. 6. recent.
 repetit. deci. 159. apud Polthium de manuent. de quidem
 Polthium. d. 43. obser. 47. num. 10. & advertitur d. 44.
 de judic. & alibi.

Quo vero ad altam inspectionem petitoris, seu boni ju-
 ris in negotio principal, decisio pendebat ab eadem qua-
 flione, de qua supra, d. 44. & d. 43. & 104. & alibi,
 falso natura flicet feudi, & illud est rectum, & pro-
 prium regulariter juxta successione ordinem, statutum

10 quoniam ista quædama diversum effectum devolutionis
 latiss. apud Coccin. deci. 223. & 230. repetit. apud Ca-
 pyc. Latr. confit. 73. edita super ipsarum impugnationes, at-
 que in earum revocatoris apud Dunozett. deci. 74. & 760.
 & apud Orthob. deci. 265. in quibus invicem pugnantibus
 decisionibus, per quandam speciem formalis, ac elabora-
 tione tractationis habetur deducimus tortuam, quod in hac
 materia hincinde cum solita involutione habetur super na-
 turam, & qualitatem.

Ad hujusmodi autem improportionem, corruptamque

naturam probandam, tria distinguem tempora, vel

status; Unum nempe ab anno 1472, in quo per Lucam

11 Seniori, concedentium stipitem, facta ful acquitatio,

uisque ad annum 1548. Alterum a dicto anno 1548, in quo

Lazarus obtinuit investitutam cum quadam diversa forma

propter. Cives, & heredibus masculis, & in istorum defectum pro

20 feminis, & in qua investitura supponeretur ex parte

agni.

Card. De Luca, Lib. I.

agnati, potissimum, immo totum constitui fundatum, quod per illam immunitata fuerit natura feudi, atque impresa nova qualitas paci, & providentiae, usque ad annum 1610. Et tertius a dicto anno scilicet 1610. vel 1617. in quibus Cecilia filia Lazarii, & respectivae Augustinus tanquam ejusdem Cecilia heres hujusmodi feuda obtinuerunt, ut ita claris evitarentur obiecta, & tollerentur confusiones frequentius oriri solite a disputationibus in abstracto abuso casum, temporum, aliarumque circumstantiarum distinctione.

Attento primo tempore, dicebam casum esse indubiatum pro feudi improrpiatione, ejusque hereditate, & libera qualitate, non solum quia illi de Lingueglia antiqui postflos professi fuerint ea possidere, tanquam heredes, ac eis liberis dispositiones; sed etiam quia idem primi acquirentes ex causa onerosa, & cortespediaria, quorum factum per decedentes impugnari non posset, quamvis investitura haberet meram formam pacti, & providentiae, ex plures supra infinitus, ita acquirent profisiunt.

Ac etiam clariss., quia cum istius natura expresso presupposito eadem Republica dominia directe feudum magis universi Marchionatus acquisivit a Talyferis juxta premissam facti seriem, quam ad hunc effectum opere pretium reputatum fuit distincte recensere, ut generaliter in aliis casibus contingit, cum revera ex facti circumstantiis causarum decisiones frequentius pendaerent.

Ex ista etenim circumstantia duo resultare advertebam, primum nempe, quod ista subfeuda jure feudi principalis regula erat, candemque fortiori naturam, etiam ubi administratur, quod sicut subfeuda vera, & propria, cedula sub legibus feudalibus; siquidem hoc dicit potest, ac sole differentia inter feudum, & subfeudum, ut siud sit magis improrpiatum, & corruptum, adeo fortior naturam alloqui, juxta deducta supra, dicit. 7. & in aliis, fucus autem converso, ut feudum sit corruptum, & improrpiatum, & subfeudum sit rectum, & improrpiatum, nisi lex subfundit omnis alter expreſſe statuat.

Et secundum, quoniam idem Senatus cause judex, ac etiam dominus dictus non posset contrarium decernere, dum ob istam qualitatem fendi improrpiatum, & corruptum, ac alienabilis, ipsa Republica obtinuit istum Marchionatum, & consequenter controversum subfeudorum directum dominium, ex vero, & recepto principio, quod nemo admittendus est ad impugnandum illum rigulum, ex quo ipse ius metitur, atque isto tempore, vel stava attento casus videbatur quelliosus incapax, attenta praesertim subsequenti observatio.

Caro itaque difficultatis residere videbatur in secundo statu, vel tempore, ab anno scilicet 1548. ob investitura, sub diversa forma obtinente a Lazario, an per illam immunitata esset fendi natura, ut propterea ex corrupto, & improrpiato, mercede hereditario, ut supra, effectum esset feendum verum, & proprium pacti, & providentiae, ut ex parte dicti remontis agnati praetendebatur.

In hoc autem alio pro hac eadem parte scribentes totum vni faciebant in conclusione, de qua apud Galeott. d. contr. 31. num. 34. supra, dicit. 52. num. 7. & in aliis, ut scilicet novas investiture, occasione renovationis concessio, aliquam alterationem conuenientem, non altercent naturam feudi, sed potius clausula, & verba alterationem redolentia, erroris sunt referenda, ex regula novationis exclusiva, ad terminos texti, fin. C. de novo.

Venit de hoc assumptu, quando verba hujus novae investiture importantem illam alterationem, quae ex eis desumebatur, adverbem nimis dubitandum esse, capiendo istam propositionem ita generaliter, & in abstracto, cum illa sit quidem in suis casibus vera, sed fallacia confitire solet in applicatione, ut penitus generaliter in omnibus contingit,

Ad hanc itaque effectum advertebam, reflectendum est ad distinctionem casum, vel effectum, quae revera pro conclusiom, vel axiomatum intelligentia, & congrua applicatione semper est sacer anchora.

Primus etenim casus est, ubi de hac alteratione sit quarto sit, ut in praesenti, quia nempe dominii interfit, an feendum unam, vel alteram habeat naturam, sed præstendatur, ut per novam investitutam, feendum alia hereditarianum efficiatur pacti, & providentiae, vel econverso, pacti, & providentiae efficiatur hereditarium, sive cum effectorum efficiatur novum, juxta casum quo supra, dicit. 111. vel quod alias alteracionem antiquae naturae recipiat; Et tunc distinguendum venit, an ille, qui tam novam investitutam alteratam obtinuit, habeat necne facultatem novandi, atque successoribus præjudicandi, quo-

va investitura nullum habeat motivum novandi, vel alterandi, neque pendeat a voluntate domini illam concedere, vel denegare, sed sit quidem necessaria ex parte feudatarum, ut can petere, & obtinere debeat infra tempus a jure communis feudal, vel a lege particulari loci, seu investiturae præsumit, sed sit etiam necessaria ex parte domini, qui eam denegare non posset, nec debeat, juxta illam speciem renovationis, de qua supra, dicit. 52. & 59. (& qualis propriet illa de qua in praedicto) & tunc recte intrat dicta proportione, ut præsumenda non sit innovatio, cum nulla subsistat novandi causa, vel occasio, ideoque clausula, seu verba alterativa, erroris potius referri debent, dum ita species renovationis nullum redeat novam concessionem, vel concessionis ampliationem, feodium sit pro recognitione domini, atque pro faciliori probatione domini, juxta ea, quae habentur etiam sub tit. de employ. dicit. 4. & in aliis plures, in proposito illius renovationis, quae in emphytei perpetua, vel ad certas generationes pertendit, et singulis quibusque temporibus, puta de 29. in 29. annos, vel de 60. in 60. cum similibus.

Alter etiam subdicitur, vel subalternum casus est, ubi aditum quidem aliqua occasio novandi, quae pendeat a voluntate domini, qui possit denegare, sed resipici accidentia, putat juxta casum, de quo supra, dicit. 44. & 45. quod postfeudum feudi improrpiatum, & hereditarium, seu alias magis largam naturam habent, novam obtineat investitura, occasione dignitatis, vel tituli, qui in eo eriguntur, aut occasione concessionis majoris jurisdictionis, juxta casum, de quo dicit. 54. & 55. vel occasione erectionis primogeniturae, reducendo feudum dividuum juris Longobardorum ad naturam individualium juris Francorum juxta casum, de quo supra, dicit. 9. & 10. vel obtinendo aliam prærogativam; Et tunc verius videtur, ut non constito de diversa voluntate novandi, antiquam investitutam, & immunitati substantiam, totamque naturam feudi, restrictio, ut quam nova investitura continet, percutiat solum illud novum accidentem alteratum, non autem substantiam feudi, & antiquam investitutam, ut advertitur plures supra locis citatis, reddeat intrat proposito, de quodibet, ac etiam dicit. 12. & in aliis, ut nova qualitas alteratio superaddita feudo, illud alteret in ea qualitate, vel parte alterata, in reliquo autem, antiqua substantia, vel natura firma remaneat.

Tertius casus, pariter subalternum est, quando nova investitura, ob incutum caducitum, vel alium casum revera habet vim nova, & integræ concessionis, quam dominus volens negare potuisse, quamvis renovationis, vel remissoris vocabulum adhibetur, quoniam cum substantia veritatis, non autem formalitas verborum attendi debet, idcirco si verba alterativa sum apta percussere ipsam naturam, ac substantiam feudi, ifud dicendum erit alteratum, ac innovatum, juxta casum, de quo dicit. 44. & cum similibus, cum substantia sit nova concessionis, quamvis ad aliquos effectus non talis, sed potius antiqua conferi debeat, vel respectu successorum, ut infra; vel respectu potestatis domini illam concedentis.

Ut tex. gr. in Statu Ecclesiastico Papa per se ipsum enunciata Bullam S. Pii V. de non infundendo, non potest novas

infusiones facere, quare si Sedis Apostolica feudatarius caducitatem incircat per fellonium, vel ex alio capite, atque ex integrâ, id est præsumpta declarata caducitas sequitur vera, ex regula effectiva incameratio, & feudi incorporatione cum aliquo statu, remittatur caducitas cum investitura, continentem aliquam restrictionem, vel alterationem ipsi Se- di Apostolica domina directe favorabilem, adeo ut investitura antiqua non amplietur, sed potius refringatur, vel minatur, & tunc non obstat quidem Bulla ob eius cessationem rationem, ut advertitur in Parem, dicit. 128. atque per hoc dicti non poterat nova infundatio, cum sit potius continuo antiqua per viam remotionis obstat, habebit tamen naturam, seu qualitatem novae in ea parte alterata, quae erroris referenda non est.

Ubi vero non cum dominio directo, sed cum successoribus quarto sit, ut in praesenti, quia nempe dominii interfit, an feendum unam, vel alteram habeat naturam, sed præstendatur, ad effectum refringendi antiquam feudi naturam, sive illius onera, & servitutis ampliandi, aut aliis inducenti prejudiciu feudatarum, vel eius hegetrum, aut aliorum in antiqua investitura vocatorum, adipisci domini dicti commodum, & favorem, juxta casus, de quibus supra, dicit. 5. & 56. cum similibus; Et ita causis plures alios subdistinguendus venit, quorum primus est, quando no-

quoniam si non habeat, in consideratione habenda non erit, juxta deducta dicit. 5. & alibi, sed si habeat, tunc ubi constet de voluntate, adeo ut non obster potest, illa attendi debet, juxta ea, quae ad rem habentur plures fabiit, de jure patr. presertim dicit. 60. super immunitatione naturae juripatrontum de hereditario in gentilium, vel è conuerso, cum similibus.

Quare applicando ad rem, quando dicta verba alterativa hujus investiturae, profe, & hereditibus masculis, & in de-

7. felium masculorum pro feminis, habent tractum suecessorum, adeo ut aperte comprehendere omnes descendentes in infinitum, neque obstante ea, quae infra habentur tertio tempore, vel statu, ob hereditariam qualitatem Ceciliae, & Augustini, parentum agnati actoris. Et tunc motu est sollicium, quoniam cum penes dictum Jacobum Mariam seniorem, feuda essent libera dispositionis, adeo illa potuisse alienare in extraneo, seu aliis de eis disponere, ita potuit hanc legem adjicere, tamquam per speciem fiduci commissi ordinati cum eis potestitate, eodem modo, quo in jurepatronatu loco citato habetur, ac generaliter in bonis liberis, ac indifferibus; Et sic agnati masculi exclusi, vel prelatice ad feminas, & revera tali casu venire non dicuntur jure investiturae pacti, & providentiae, & ex bene dicti domini, sed potius jure dicti implici fiduci commissi, & ex beneficio eorum ascendens.

Adhuc tamen his non obstantibus dicebam, quod dicta investiturae anno 1548, per prefatum Jacobum Mariam, ob tenta, sicut non operaretur effectum, sed fenda adhuc præmavet reuertentur natum, adeo alia non adefit alterata 18. i.e. nisi inter filios primi gradus ejusdem Jacobi Marie, ut masculi preferendi essent feminis, illaque excludentur, quoniam cum non adefit verba præferentia perpetuitatem, & tractum successorum, neque adefit conjectura, que id manifestetur, Idcirco dicebam intrare regulam, de qua sub tit. de credito dicit. 36. & 38. sub tit. de herede dicit. 4. ac etiam dicit. 34. de legatis, ac alibi, ut appellante hereditatem de illis fangiis, five de illis rei familiaris, quoties restitutio non tendat ad favorem domini, & prædictum feudatarii, ejusque successorum, sed potius percutiat dictum alium effectum alteratum indecentem novationem, in dubio non præsumandam, vel aliam exortitantem, five onus, venientem solum illi primi gradus, non autem ulteriores.

Et nihilominus adverbem sufficeret, ut id effectum dubium, dictaque verba capacia essent hujus interpretationis, ut propterea omnino defundent effectu obseruantia, tanquam optimæ interpretationis, quamvis non esset temporis considerabilis, multo vero magis dum illa erat annorum centum, & ultra, à dicto nempe anno 1548. fixa à tempore mortis ejusdem Jacobi Marie, de cuius voluntate agitur, nempe ab anno 1565, usque ad annum 1660, in quo illa quod ex dicta fuit, adeo adesse quoque dicatur observantia, ex qualitate alienationis, facta per venditores, cum promissione evictionis, pro se filiis, & descendentiis, quatenus isti patris alienans hereditariam qualitatem habent, & ex parte emporis acquirent profitentis pro feudebus, & successoribus quibuscumque, & aliorum, quibus dederit cum clausula ad habendum, ita defundent observantiam quod apud eos feuda, ejus natura hereditarie, & libere habentur.

Ex his autem inferri dicebam, quod ubi etiam Lucas agnatus oppositor non esset heres Augustini, & Cecilia parentum, atque ab eis omnino independenter veniret, adhuc pro feminis proximiore judicari deberet, praesertim in possesso, ut supra, flante praefatum ultimo statu, qui ad instar corum, quoque habemus in beneficialibus, etiam in hac materia feudal, vel famili, attendendus videatur, ut in specie ultimi statu adverbem supra, dicit. 104.

Et generaliter ram in feudis, quā etiam in officiis, alli- 27 genitis, & majoribus, praesertim Hispania qualificatis, hanc figuram feudorum ibi facientibus, ex relat. dicit. 1. & 7. cum fest. de fideicom. & alibi, tam fideicom, quam alii dictas materias tractantes, ac etiam Beneficialitate respectivè, istos terminos promiscue adhibent, quod scilicet Beneficialitate adhibent feudales, & feudifex, aliisque similes adhibent beneficiales, praesertim adverbem supra, dicit. 7. & 8. ac etiam dicit. 69. de pensione. & alibi frequenter.

Aggregando vero tertium, & ultimum statum supra distinctum, ab anno scilicet 1610. vel 17. respectivè, ulque ad 1666. in quo illa quod ex dicta fuit, dicebam, quod hoc statu, vel tempore attento, res omni dubio carere videbatur ob hereditariam qualitatem utriusque parentis, in Luca oppositore concurrentem, & obveniente quampli eorum, ac 28. Lazaris bona libera, ideoque eorum factum impugnare non poterat, neque proprios autores de mendacio redargueret, etiam in iuriis ex propria persona competentibus intra limites virium hereditariarum, intra quas inventarium non prodebat, atque nihil refert illud adfece, vel non adefit, ad vulgarem quotidiam regalem texit. in l. quod a matre, C. de rei vendit. de qua nimis frequenter sub tit. de fideicom. & in omni alia ferme materia, etiam in ista pluribus.

Et etiam, quod cum idem oppositor, defuncto Augustino pa-

no patre, per hanc viam hereditariam ambulasset, sive per hanc viam ingressus esset, quia nempe hereditario jure prae portione possessionem obtinuerit, ac etiam investitum reportaret, ita non poterat proprii auctoris dominium, & pertinentiam negare, neque impugnare illum titulum, ex quo suum jus metiebatur, ad regulam *text.* in l. 6 quis con-
dult. C. locut, quan locum habere in omni materia, cui eadem congruatio, & praesertim in ista feudal, est magis receptum, ex collectis de more at satietatem perfolis improbi laboris collectori profetorem Rubenum in addit. ad des. 420. num. 50. & seqq. p. 4. rec. tom. 2. & advertitur plures supra.

Etenim omnem evenit, advertebam, negari non posse huic parti representantem iuris Lazari, & Ceciliae, quorum hereditaria qualitas habentur. retentio pro remissa libra-
tum 38. mil. dotti Aloyzii, & luxoris dicti Jacobi Maria se-
nioris, qui supponetur auctor, & impressor dicta nova
qualitatibus, vel forma, & pacti, & providentie; tunc quia pro
istu debito cum alieno Republica domino diecete hac
feuda in specie obligata fuerint in ipsam investitura anni
1548. ex qua agnitos totum ejus jus detinebant; tum eiam
qua erat debitum primi acquirentis, ad quod circa dubium,
ubi praefit illud procedat, adeo non cadat illa confide-
ratio implicite donationis, ob quam debita posteriora
impugnari possent, tenentes successores, quavis expre-
& clare investitura est in forma pacti, & providentie;
ex frequenter insinuat supra, hec r. & sub altero de emphyt,
ac alibi.

Magnum item fundatum constituebat ex parte dicti agnati, in deductis apud Andream. contr. 212. & seqq. cum
quibus processerat Consul in dicto vero tradito contra
Jacobum Mariam viventem, occasione quæstionis super
portione alterius fratri prius defuncti, ut supra, ac etiam
supponebatur, quod in ista portione magnam facerent im-
prensiōne; sed adverbiter, quod ultra generis etiam considerationem, de qua *disc.* 35. de *judic.* & alibi plures, super
modica, & fallaci, immo nulla, penitulam contemnenda au-
thoritate illicitorum præterea modernorum Confluentum,
qui more Advocatorum ad pecuniam, ac requiriens oppor-
tunitatem feriperunt, coruinque scripta prout jacent publice
luci, potius forte pro inani gloria, quam pro servito ve-
ritatis, & justitia, dederunt, quo nol absurdus, nihilque Re-
publica, ipsius legali facultati magis pertinet, ac præ-
judiciale, adaptari obserbavat considerationem, de qua
apud Franch. *dec.* 36. num. 5. & 6. & *ed. disc.* 35. de *judic.*
quod felicit, quando alangant consilia, vide oportet de-
cisiones, qua in illis casibus prodierit, dum praefatus au-
thor Advocati more scripti pro agnato maleculo super co-
muni puncto, de quo agitur supra, *disc.* 11. in quo fuit deci-
sum contrarium.

Quinimum ubi etiam juxta scripta decūlum esset, prout mihi pro eadē parte scribente decidi debere videbatur ex ibidem insinuat, adhuc tamen id nol referre alcebam ob longe
diversas illius casus, ac illius circumstantias, ut clare pa-
ret ex carum combinatione, ad quam principaliiter, ac omni-
nino tam per judices, quam per Consulentes recte debet
pro congrua applicatione, non solim confititorum huius-
modi nature, que revera utilitas species est in judicando,
vel confundendo attendere, quoties non sint recepti & cano-
nizata per Tribunal, sed etiam ubi allegant ipsorum Tri-
bunalum decisiones, vel responsa pro veritate, quandam
decisionum speciem habentia, qua ita, & non aliis aten-
di debent, ut latius *ed. disc.* 35. de *judic.* ideoque praefertim
error, tot induxit confusiones, itamque facultatem con-
tempnitib[us] reddidit.

PARMEN. PERMUTATIONIS, PRO DUCE, ET EPISCOPO PARMAE CONJUNCTI M.

Causa disputata in Congregatione pariculare, & pender.

De Bulla S. Pii V. denoncianti, quando in-
trat, necne, praefertim in statu mediato, & an in
Castris confiscatis pro delictis privatis? Et de æ-
stimatione bonorum iurisdictionalium quomo-
do facienda sit pro regulanda utilitate contra-
etus? Et de aliquibus ad materiam, de qua su-
pra, *disc.* 60. Er in vassallis, vel subditis sint legitimi
contradictores ad impedientiam alienatio-
nem loci, ac mutationem Domini,

S U M M A R I U M,

1. *Facti series.*
2. *De punctis controversiis.*
3. *In dominis temporalibus Ecclesiarum inferiorum, panes quem refecat dominum alium.*
4. *An Bulla Piana de non infundandis capiat statum me-
diatum.*
5. *Quid de ulisis Constitutionibus, & provisionibus Apo-
stolicis.*
6. *De eodem de quo n. 4. cum distinctione.*
7. *De subinfeudationibus, que non veniunt sub dicta
Bulla.*
8. *De ratione differentiae inter hujusmodi concessiones in
statu mediato.*
9. *Quod subinfeudatio non importet scissuram, vel aliena-
tionem feudi.*
10. *Derequissim subfeudi, ut sita persona equalis condicio-
nis.*
11. *De ratione cui innixa est bulla, & quando ex cesse-
ratione non revert.*
12. *Distinguntur diversa species dominiorum temporalium
in Papa, & quænam species cadant sub Bulla.*
13. *De alto, & directo dominio panes feudatarum compati-
bilius cum altero domino Domini.*
14. *Nemo potest facere sibi aequalem, idque ultimam domi-
num non est concepsibile, quod declaratur.*
15. *Derivatione ob quam ultimam dominum in iis Castris, &
bosis iurisdictionibus, que in Regno Neapolitanio
possidentur per Ecclesias inferioris, sit penes Rezem.*
16. *Quando dicatur adesse utilitas Ecclesie in aliena-
tione.*
17. *Quid ubi agatur de bonis iurisdictionibus, & quomodo
hac affirmatur.*
18. *Atendi debet principaliter utilitas Ecclesie universa-
lis, qua accedente, non curar utilitas Ecclesie in-
ferioris.*
19. *Recentioris utilitates in casu.*
20. *An subditis se opponant alienationi loci, & sint legiti-
mi contradictores, & de prelatione eis competente.*
21. *An Bulla inter in Castris obveniens in Cameram ex
causa conficiantur.*
22. *An eadem Bulla impedit remissionem incursa caduci-
tationis.*

D I S C. CXXVIII.

Prudentia Cathedrali Ecclesia Parmensi ab antiquo ex
Imperialibus concessionibus, registratis apud Ughell.
tom. 2. *Iudic. Sacre*, quadam Villas, & loca inhabitata, cum
jurisdictione, & imperio, adeo ut quandam Principis faci-
laris, Episcoporum figuram faceret; currentis secul. initio, forte
clariss, quam antea, excitate fuerunt, sive creverunt con-
troversæ jurisdictionales inter ipsum Episcopum, & Du-
cem, corunque repective Officiale, & ministros super alto
dominio, & competency regalium majorum, praefertim in
calamitatis temporibus bellis, pestis, & famis, vel occasione
aliarum extraordiniarum contingentiarum, juxta casum,
de quo cau supra, *disc.* 60. & alios, de quibus apud Spad. *conf.*
5. & *lib. 1. Fajard. allegat.* 3. & seqq. & alios. Quare ad occur-
rendum inconvenientibus, que exinde resularetur praxis do-
cebat, de anno 1617. conclusa fuit inter Ducem, & Episco-
pum permutatio huiusmodi locorum cum aliquibus tenuis,
& bonus privatis duplicati fructus, atque despici sub Gregorio
XV. prævia consultatione Congregationis particularis
aliquorum Cardinalium, expeditum fuit beneficium dire-
ctum unius ex viciniis tribus Episcopis in solita forma si in evi-
dente, incertum tamen est ex quibus accidentibus conven-
tione effectum sortita non sit.

Hinc deinde sub Alexandro Septimo inter modernos Du-
cem, & Episcopum ad novam deventum est conventionem
consimilum circa redditum duplicatum bonorum Ecclesie
assignandorum, cum ea differencia, quod inter dicta bona,
qua pro majori parte erant allodialia, consistenta in præ-
dictis privatis, adesse etiam quoddam Oppidum, seu Ca-
strum, aliosque subfeudi possessum per illos de Sancto Vi-
tali, ad Cameram Ducalem devolutum, quoque in eo
Episcopus candem haberet jurisdictionem facularum, quam
præfatis inferiores Domini habere concurverent, cum eo-
dem titulo Comitatus, quem in prefatis locis ab antiquo
obtinent, atque detinunt, juxta stylum, deputata particuli-
lari Congregatione aliquorum Cardinalium super conce-
ptione

De Feudis, Disc. CXXVIII.

ione petiti beneficiti Apostolici, cum tempus jam ex-
pirans Pontificatus Alexandri, & brevis Pontificatus Cle-
mentis Noni successoris, consummum esse in informatio-
nibus facti, aliquip diligentius, ac etiam in consenseris ma-
gnarum Curiarum moribus, idcirco sub Clemente Deci-
mo per eandem Congregationem assumpta fuit formalis
cognitio super hujus conventionis approbatione, vel repro-
batione; potissimum propter oppositionem vassallorum Epis-
copi, cumque Communiam agre ferentem istam
Domini mutationem.

Detulper itaque speciem disputatione, in primis feudis
magis difficultas habebatur super obllaculo Bulla Piana
de non infundendo; cognitio autem ex infra deducendis,
quod bulla revera non intraret, excita fuit difficultas super
alio puncto, qui primo aspectu videbatur planus ob fe-
duum duplicationem, circa Ecclesias utilitatem, ac etiam
aliqualiter super vassallorum oppositionem; unde tres fuerunt
puncti; unus nempe Bulla Piana; alter utilitatis Ecclesie;
& tertius oppositionis vassallorum;

Quatenus pertinet ad primum; dupliciter motivabatur
per Camerales, & alios Oppositores, eodemque Cardi-
nales, super obstantia bullæ; primò nempe super transla-
tionem Ducati Parmae, habetur supra, *disc.* 12. & in alius; quo-
nam non prohibetur ipse Princeps feudarius, cessante
fraude, aliquid concurrentibus feudi requisitis, de quibus fu-
cta, *disc.* 1. & alibi, loca alias concessa, & devota, sive alias
non nunquam concessa, nec infundata, vel subinfeudata, quoties
non sint de expressè prohibitis subinfeudare, seu alias conces-
dere, in formâ tamen subfeudi, omnino subordinatione, & de-
pendentie, firmis remanentibus alio dominio, & superiori-
tate penes ipsum feudatarum maiorem concedentem, juxta
notioriam, ac frequentem praxim Regni Neapolitani; ac eam
etiam istorum Ducatum, Parmae, & Placentie, & illam
prædictorum Ducatum Ferrarie, & Urbini, ut præsternit
advertisit *disc.* 1. *nu.* 10. & seqq. atque in hoc sensu dice-
bant intelligenda esset à me dicta super non comprehensio-
nes statu mediato.

Habet ista distinctio evidenter differentia rationem,
quoniam in prima specie statu immediato, non cadit terminus
subfeudi, vel excedens, ut post cadens in concessionibus,
que dantur per feudatum, ac etiam istum bullæ de non in-
feudando, & similius, ut complectetur solum Statum Ec-
clesiarum immediatum, five illum medium impo-
trum, locorum scilicet existentium sub Baronibus, & Do-
micelis omnino subordinatis, non autem statu verè me-
diatus sub feudatariis regibus, & vera dignitas, super-
mortum Princeps figuram facientibus, hinc nimium infi-
stebatur super istius assumptioni reprobatione cum bullarum
verbis, & praefertim jam dicta Innocentii Noni, quia nem-
pe expressè loquuntur de universo statu, tam mediato, quam
immediato.

Assumpit itaque post aliquas disputationes ex parte Du-
cis, & Episcopi conjunctim, forte pro illo assumptione subfi-
nendo; dicebat quidem, etiam cum seni veritatis jan-
gnita per Congregationem, quod bulla de non infunde-
ndo, in illo casu non intraret, ex aliis motivis, ut infra, non
autem ex isto, ita generaliter, & abstracte sumpto, cum ve-
rius videbatur contrarium, ut bulla universaliter statum Eccle-
siae, etiam istum medium, juxta modum tamen, de quo in-
tra, comprehendet; fuit alia verè ester (ut frequenter in
ista facultate contigit) in confusione casuum, vel effec-
tuum, attending cum confuso, & connaturali vitio,
propositionem generaliter, & in abstracto five in litera, non
reflexando ad distinctionem casuum, vel effectuum.

Pro comprehensione itaque dicebam, vim non facere
verba, in quibus oppositores, vel motivantes solum insi-
stebant, quoniam, ut frequens inconclusa praxis docet, tam
occasio Bullæ Baronum, de qua præsternit super hoc pen-
timento, cum seculi etiam receptionis baroni-
orum, ac etiam impositionis operum cum similibus
edicis, & provisionibus, ut in eis legantur eadem verba,
& tamen praxis docet, ut non comprehendant statum vere
mediatum, ut sunt Regnum Neapolitanum, & isti Duca-
tus Parmae, & Placentie, ac etiam prius ante devolutio-
nem erant Ducatus Ferrarie & Urbini.

Quo vero ad casum conversum locorum, que per Ec-
clesiam dabantur Duci, vel feudo, magis planum esse di-
cebam (etiam cum seni veritatis) quod casus non caderet
sub bullæ, tum ob cesantem ejus rationem consenseris
in dimidiatione, vel diminutione principis tem-
poralis Ecclesie, dum ita potius augeri dicebatur ob nota-
bile dilatationem finium feudi, tollendo hæc bona à ma-
jori in genere, tam in casu devolutionis, cumque incor-
porationis cum reliquo statu, quam etiam investitura duran-

istud incrementum à natura; cum etiam quia ista species dominii non cadit sub bulla.

Siquidem in hoc proposito tres species dominii temporalis in Papa consideranda veniunt; Prima scilicet magis generalis, & habitualis in universo orbe, omnibusque Regnis, principatus, & dominis, quam tanquam Christi Vicarius habere dicuntur, & cum qua, ex fidei perseruando, Reges, & Principes deponere potest, prout Regna, & Principatus alii concedere; juxta exempla deducta dicitur. 2. in relat. Curie. ubi latet de hac potestate; Et certum est, hanc speciem sub dicta bulla non cadere.

12 Altera species alti dominii, & superiorum habitualis, vel intellectus, quam Papa, pariter ut Papa, & Christi Vicarius, tanquam Episcopus Ecclesie universalis iuris, ac Sedis Apostolicae nomine habere dicuntur pariter per universum orbem in dominis temporalibus, que obtinuerunt per Ecclesias inferiores, juxta causas, de quibus agunt deducti supra, dicitur. 60. Et pariter ista species absque dubio non cadit sub bulla, dum ita expressè loquitur de dominio temporali, & sic de tercia specie, in qua Papa consideratur potius tanquam Rex, seu Princeps temporalis, ut advertitur dicitur. 2. in relat. Curie. & hoc eod. tit. ac aliis plures, ita comprobante quotidiana praxi super beneplacito Apostolice, quod concedi solet in alienationibus, aliquique conventionibus, que super dominis temporalibus sicut per Ecclesias inferiores ultra montes, & praesertim in Germania, ac etiam quandoque in ipsam Italia, ut docet praxis in causa de quo dicitur. 60. adeo ut bulla restituenda sit ad tertiam speciem.

His iraque si stantibus, dicebam intrare dilemma, quod aut istud dominium censendum est de secunda specie, & tunc non cadit sub bulla; aut de tercia, & tali casu, nulla censetur fieri alienatio in eum, qui non haberet, quoniam cum investitura Pauli III. huiusmodi Dicatum Parmae, & Placentiae, continetur totum id, quod Sedes Apostolica in hac ratione ditionis temporalis possidet in ea regione, quae nuncupatur Gallia Cisalpina; seu verius Transpadana, ita cum huic feudo, de quo agebatur, annexum erat hoc dominium, dum ex eadem ratione ad Cameram Ducalem sequitur eff devolutio illorum feudorum, quae ante haec inventuram direxerat, ac immediata per Sedem Apostolica concessa fuerat, ut praesertim patet ex causa, de quo supra, dicitur. 74. cum similibus.

Ac propterea advertebam, quod ita consentio aliud non importaret nisi reverberionem hujusmodi locorum ad suam maiorem unitatem, & consolidationem dominii utilis, vel subalterni, cum illo directe, vel alto, pariter subalterni, quod comparative, ut infra, penes majorum feudatarum esse dicitur.

Quamvis etenim aliquibus ex Cardinalibus ista confederatio videatur metaphysica, ex regula juris, quod idem dominium directum, & plus alium esse, non potest penitus duos in solidum, & ex altera proportione, de qua praesertim dicitur. 16. de doce, ac etiam hoc eod. tit. dicitur. 1. & aliis, ut scilicet hoc directum, & alium dominium, ac majorum superioritas, quia vulgo Sovranitas appellatur, concedi non possint, neque avelia à corona, vel principatu, unde propterea nemo potest sibi facere aequaliter, dicebam tamen, quod ista est levis difficultas, quoniam illud idem dominium directum, & alium, quod Sedes Apostolica resinet in feudo auctoritate, & sit in toto corpore, retinere quoque dicuntur in hoc membro, seu parte; feudarius autem dignitas, ac feudi regalis, comparativa, ut illius veri, ac proprii alti, & directi dominii, quod resedit penes feudatulum, redolentibus simplicem baroniam, vel dominicelliam qualitatem subordinatam, non autem ubi de hac specie dominii pleni, & independentis.

Ac propterea, ut præmissum est, quando cum extaneo, & independente Princeps, vel cum subdito alterius principatus ageretur, tunc certum est, quod non dicereur adesse utilitas fructuum, duplicatione neglecta, cum revera ratio preeponderet.

Aduic tamen (his non obstantibus) in facti specie evidenter utilitatem verificari dicebam, quoniam distinguuntur Ecclesiam inferiorem a majori Ecclesia universalis, que dicitur vera, & habitualis domina omnium bonorum, quæ possit

poralibus inter Imperatorem, vel Regem omnino independentem, & eius generalem Vicarium, vel Praefidem, & successivè Gubernatores, & Magistratus, maiores, & respectivè minores, ac Barones, & Domicellos; Unde propterea hujusmodi feudatarii majores, superemorum Principum figurant generes, ac potestatem, & iura exercentes, dicuntur tanquam Vicarii generales, & supremi Magistratus, five Legati habere alium dominium, & maiorem superioritatem in actu, seu exercito, eius habitu remanente penes feudatulum.

Ex hoc autem probabiles manere videuntur, ut in illis Cattoris, & locis, quæ in dominio temporali possidentur per Ecclesias inferiores in Regno Neapolitano iure alio (cum in illis, quæ obtinuerunt iure subiecti nulla cadat ratibus) procedant potius ea, quæ habentur apud Spad. conf. 5. & lib. 1. & supr. a. dicitur. 60. cum Rex sit feudatarius Papæ, & Sedis Apostolicae, ideoque ad evidentiam convincitur error, & conaturalis incepta aliquorum modernorum, quod non reficitur ad hujusmodi distinctiones, & circumstantias, confundunt causas, & autoritates, applicando dicitur. Apone & concordantes alii casibus, quibus a ratio non congruit.

Subita itaque hac prima difficultas, atque firmata, quod revera causa non cadere, sub Bulla Piana, aliusque fuit quod super secunda pente utilitas, juxta terminos generales Extravag. ambitus.

In hoc autem ingenuebam, potius more scribentis pro veritate, quam more Advocati, vel conductum scriptoris ad opportunitatem conductensis, quod quando ageretur de bonis privatis indifferentibus, utilitas Ecclesie fit indubitate, ut fructum duplicationem, cum tam sufficeret aliquis excessus, quinimò qualitas, vel etiam minor summa compensatur a certitudine, juxta dicitur. Mantic. 101. cum aliis relat. dicitur. 1. de alienat. & contrah. probit. (ubi generaliter de hac materia alienationis honorum Ecclesie) num. 45. & seq.

Et multo magis dum alia accedebant circumstantia majoris vicinitatis, ac majoris commoditatis honorum, & tunc non cadit sub bulla; aut de tercia, & tali casu, nulla censetur fieri alienatio in eum, qui non haberet, quoniam cum investitura Pauli III. huiusmodi Dicatum Parmae, & Placentiae, continetur totum id, quod Sedes Apostolica in hac ratione ditionis temporalis possidet in ea regione, quae nuncupatur Gallia Cisalpina; seu verius Transpadana, ita cum huic feudo, de quo agebatur, annexum erat hoc dominium, dum ex eadem ratione ad Cameram Ducalem sequitur eff devolutio illorum feudorum, quae ante haec inventuram direxerat, ac immediata per Sedem Apostolica concessa fuerat, ut praesertim patet ex causa, de quo supra, dicitur. 74. cum similibus.

Ac propterea advertebam, quod ita consentio aliud non importaret nisi reverberionem hujusmodi locorum ad suam maiorem unitatem, & consolidationem dominii utilis, vel subalterni, cum illo directe, vel alto, pariter subalterni, quod comparativa, ut infra, penes majorum feudatarum esse dicitur.

Quamvis etenim aliquibus ex Cardinalibus ista confederatio videatur metaphysica, ex regula juris, quod idem dominium directum, & plus alium esse, non potest penitus duos in solidum, & ex altera proportione, de qua praesertim dicitur. 16. de doce, ac etiam hoc eod. tit. dicitur. 1. & aliis, ut scilicet hoc directum, & alium dominium, ac majorum superioritas, quia vulgo Sovranitas appellatur, concedi non possint, neque avelia à corona, vel principatu, unde propterea nemo potest sibi facere aequaliter, dicebam tamen, quod ista est levis difficultas, quoniam illud idem dominium directum, & alium, quod Sedes Apostolica resinet in feudo auctoritate, & sit in toto corpore, retinere quoque dicuntur in hoc membro, seu parte; feudarius autem dignitas, ac feudi regalis, comparativa, ut illius veri, ac proprii alti, & directi dominii, quod resedit penes feudatulum, redolentibus simplicem baroniam, vel dominicelliam qualitatem subordinatam, non autem ubi de hac specie dominii pleni, & independentis.

Conclusio etenim, de qua dicitur. 1. de alienat. & contrah. probit. num. 50. & seq. & supr. hoc tit. dicitur. 19. 24. & in aliis, ut juridictionaliter aliter in medicatis pluris, quam bona priuata indifferentia, quoties ratione onerum feuduum non mereantur potius minus ultimi, juxta ponderationes, de quibus loc. cit. procedit in bonis jurisdictionibus inferioriorum ordinis, redolentibus simplicem baroniam, vel dominicelliam qualitatem subordinatam, non autem ubi de hac specie dominii pleni, & independentis.

Ac propterea, ut præmissum est, quando cum extaneo, & independente Princeps, vel cum subdito alterius principatus ageretur, tunc certum est, quod non dicereur adesse utilitas fructuum, duplicatione neglecta, cum revera ratio preeponderet.

Aduic tamen (his non obstantibus) in facti specie evidenter utilitatem verificari dicebam, quoniam distinguuntur Ecclesiam inferiorem a majori Ecclesia universalis, que dicitur vera, & habitualis domina omnium bonorum, quæ possit

possidetur per Ecclesias inferiores, inter quas distributa esse dicuntur iure frumentis, & utilitatibus potius burfatis, ac etiam praematerialis, & subordinatae, idcirco principaliter spectanda est utilitas majoris Ecclesie universalis, qua concurrente negligi solet illa Ecclesie inferioris, à qua etiam cum danno, & diminutione, & absque aliqua recompensa, castra, vel bona dismembrari solet, illaque incorporari Sedi, vel Camera Apostolica, ut per Greg. XIII. factum est de dominio Castrorum Vallis, & Montionis ab Ecclesia Mafana, habetur supra, dicitur. 54. & seqq. & per eundem Pontificem factum fuit de molendinis, Ecclesie Metropolitanæ Ravennatis applicatis, exstincta etiam alia assignata præstatio recomponit in causa, de quo dicitur. 51. & 52. post Pacchiel. de Aliant. cum similibus; multo igitur magis, ubi utique ita confutum remaneat, inferiori scilicet cum redditu duplicato, & majori cum pleris que utilitatis exinde restitutibus.

19 Primo scilicet, quod ita dilatabant fides feudi majoris, cuius reverberionis possibilis adest, quæ deficit continuatibus bonis in Ecclesia manu mortua.

Secundo, quia efficiuntur belli illa bona privata in differentia, quæ assignabatur Ecclesie inferiori in recompensam, & que alia in causa deviationis essent liberè transmissibilia.

Tertiò, quia ita tolleratur occasio scandalorum, & inconvenientis ratione controveriarum iurisdictionalium, & iuris regalium inter Dicem, & Episcopum, eorumque repective officiales, & ministros.

Et quartò fortius, ac evidenter, quod ita utraque Ecclesia, major, & minor, notabiliter reportant utilitatem, quoniam cum ita incorporatione feudo majori ponebant magis in toto omnino dominium, ac jura Sedis Apostolice, atque tolleratur occasio queritatis, de qua apud Spad. conf. 5. & 6. Apon. dicitur. 1. & dicitur. 60. ita occurrerat illa præstationibus, que ex parte potestis etiā secularis promoveri possent super directo, & alto dominio.

Alio quoque resultante utilitate melioris defensionis iuris modi locorum, iurisdictionis cum Principatu, & contractibus confinib; & praeserter in temporibus calamitosi belli diuinij, vel humani, seu penuria.

Demum quod tertium, & ultimum punctum oppositio- nis subditorum, ac scilicet illa attendi debet, nec ne; cum scribentes pro oppositoribus, deducunt ca, quæ insinuantur supra, dicitur. 38. & 11. ac etiam dicitur. 148. de regal. super vassalorum præstatione in venditione; etiā attamen advenebam, id continere equivocum clarum, quoniam hæc prælatio non provenit a aliqua dispositione juris, sed a quadam non scripta aequitate, fundata in duplicitate rationis; primò nempe quoniam in juri domini in nihil sit deterius, finis melius, dum obtinet idem pretium, quod ab alio feudi, seu loci empte obvenit, atque adhuc remanet dominus, & superior, ut eod. dicitur. 148. de regal. habetur; Et siccum quoniam valde subditorum intercessione non esse sub Barone, vel Domicelio, fed sub immediato Regis, vel Principis domino, & regimine, ob quamplura prædicta refundantur ex baroniali vasallaggio, & præfertim illud, de quo sub tit. de prevent. dicitur. 32.

Utramque autem rationem in preventi cesare dicebam, quoniam alias utrique Ecclesia inferiori, & superiori adiunguntur plures utilitates, de quibus supra, & quas vassali oppositores supplerent non poterant, ac etiam quis eorum conditio ita melior efficeretur, faciendo transiit à domino inferiori ad superiori, & Principem; ideoque oppositio ratio erat illa, ob quam subditus Ecclesiastum inferiorium ordinis, tenaciter adversus Episcopos solent se opponere, ac item sustinere, ex deducunt, sub tit. de juri. dicitur. 1. cum plor. seqq. ut ita scilicet maiorem habeant vivendi licentiam, atque pro coram crimina non ita puniri possent a domino minoris potentia, ideoque indebet videbatur oppositio, merito non multum in confidatio- ne habita.

Statue vero jam recepta interpretatione, & ut uia hujus bulle, ut de locis, & Castris jurisdictionibus ad Sedem, vel Cameram Apostolicam devolutis, fieri non possit alia confessio, quoniam nomine, & vocabulo explicetur, etiamsi ad vitam, ob euidenti Bulla amplitudinem, hinc proflus errorum, maleque fundatum, aliquarum contingentiarum occasionis, pro veritate a plerisque Cardinalibus confutus, dicere confusus, non subsistere dicitur. 16. Spad. ed. lib. 1. in quo firmat, ut ista Bulla Piana non comprehendat illa Castra, & loca, quæ ob privata criminis indifferencia cadantur.

sub publicatione bonorum, eodem modo, quo alia bona privata, & alodialia, putā, ut in causa suo ob barricidium, quod non est crimen feudale, ut late probat Cap. Latt. consult. 131. quale proprietate illud fellonia, in cuius causa bullam intrare in locis devolutis ob istud crimen dicit idem Spad. conf. 23. num. fin. ed. lib. 1. assignando d. cons. 16. quodam rationem differentiam inter causam devolutionis ex natura feudi, & casum confutacionis penalis, quod scilicet ista secunda species dicatur esse in fructu.

Vetus id continet equumque manifestum, non solum quia Sedes Apostolica proficitur, & solet ponere sub ista bullam etiam castra, & bona iurisdictionalia, quæ ob debita Baronum, & feudatariorum ad praescritum Bulla Baronum, tamquam privatus emit, quando post ipsum certum terminum sequatur formalis incameratio, ut etiam advertitur infra, dicitur. 132.

Tum etiam, quia non videtur, que differentia ratio intret inter causam devolutionis, vel caducitatis, & casum confutacionis, cum idem adamussem sit effectus reverberionis illius rei ad suam unitatem, & reintegrationis membrorum separatis eis corpori, si enim in lacu, vel fonte derivent rivuli, qui privatis concedantur, illi verò, vel eorum aliqui impedimentum recipiant, ne ad communem privatorum amplius curvantur, dicuntur confundi cum lacu, vel fonte, atque in eo remaneant iure prioris, & antiqua causa, ubi id sequatur ex natura concessionis, & ob illius expirationem, five ob aliquod inoperatus, & extraordinarium accidentis, cum semper idem sit effectus, eademque sit ratio confusioneis partis cum toto, vel membris cum corpore, unde propterea apud feudistas recepta habetur propulsio plures in precedentibus infinita, quod in eodem Regno, vel Principatu, non potest quia illa Rex, & Baro, & tie penes dominum non datur feudum, vel dominium distinctum à majori, quoties reverberio sit omnimoda, ac perpetua, cum solum illa contradicitio sit practicabilis in causa accidentalis acquisitionis temporalis, ac refobilis, quia nempe dominus directus, tamquam privatus, emat à feudatario, vel ab emphecto, feudum, vel emphectum pacti, & providentia pro eius vita, ex plures inhibuit, quod in causa devolutionis, vel in Principatu contingibile est, quia non obstante primogenitura, vel alijs vinculis, intret confusio ad vitam delinquientis, absque tamen prædictio successorum, contingente morte naturali, juxta bullam Sixti V. super receptione bannitorum, cum similibus, quoniam tunc non dicitur se qui incorporatio, & restitutio membris, vel pars eius corpori, & unitatis, sed potius singulare, quod tamquam tertius possidat sicut penaliam contradictionis à sicio dominicali, illam rem, tamquam speciem commoditatis, five tamquam procuratorum in rem prohibetur idem sicut illius juri alteri cere- de, atque post hæc scripta, occasione juramenti prestandi in primo Consistorio per Innocentium XI. super observantia dictæ Bullæ Piane, competit, quod omnis difficultas hodie in hoc cestat ob Constitutionem Alexandri VII. ita expresse diponitur, & cuius antea ex quibusdam causis non habebatur notitia, unde propter predictus Pontifex fuit primus, qui illam juravit.

Et quamvis aliqui motarent, quod ita effe, sequeuntur, quod incurrere aliquo feudatario, vel Barone caducitatem ob fellionem, vel alijs criminis, non posset remitti; attamen dicebam, quod ifidum argumentum non concludit, quando caducitas sit folium juris, & intellectus finis effectus, & sine rituali, perfecta, & omnimodo incorporatione; quoniam tunc actus non importat omnino novam, & ex integro concessionem, vel protegationem, quæ propriè continentur sub bulla, sed solum remotionem obstaculi, ad hoc ut prior, & antiqua concessio datur, & continuet, five etiam post incamerationem iure postlimini, ubi praefertim sequeatur pro exceptione capitulorum pacis, juxta eas, quæ habentur supra, dicitur. 27. ideoque causa est toto celi- lo diversus.

Aduic tamen causa pendet, quia commissæ fuerunt meliores informationes super valorem, & super redditum, ad effectum se magis certificandi, an praefuppota celi- ent vera.

VULTURARIEN. JURISDICTIONIS,
PRO COLLEGIO EJUS BENEVENTI, ET
CARDINALI GHISIO,
CUM PRINCIPE ARICIAE.

Responsum ad causam extra Curiam.

De dominis, & jurisdictionibus iure feudi, vel alodii, possedit per Ecclesias; & incidenter de materia alienationis bonorum Ecclesie; & unam invita Ecclesia venditrix impetrare posset beneplacitum Apostolicum; & an pendente discussione super alienationis validitate, vel invaliditate, debeat idem emptor manuteneri in possessione rei alienatae, si eam non ex titulo venditionis, sed ex diverso locationis, & conductiois obtinuerit, cum aliis ad materiam,

S U M M A R I U M .

- 1 De usu Regni Neapolitanus circa jurisdictiones, & dominia temporalia in Ecclesiis super casu controversie.
- 2 Falsi series.
- 3 De successione in Regno Neapolitano ad favorem patrum secundogenitorum.
- 4 De abuso Tribunalium Regni Neapolitanii in causarum protractionibus.
- 5 De ratione, ex quam facta series difficultate narrari debet.
- 6 De falso Causidicorum dictorum Tribunalium non exhibebit responsa extorvum.
- 7 De incapacitate forensium, & Clericorum exercendi jurisdictionem in dicto Regno.
- 8 In feudi non admittitur simulatio, sed feudatarius discutitur ille, qui est de scriptis in regis libris, vel quinquerumibus.
- 9 Ecclesia non potest panire, neque revocare contrarium, post obtinere beneplacitum Apostolicum, quamvis adhuc non exequitur.
- 10 Pendente discussione validitatibus, vel invaliditatibus alienationis, interim manuteneri debet in possessione, in qua est alienatio.
- 11 Seneca Autoris in directione cause.
- 12 Declaratio conclusio, de qua n. 10.
- 13 Nemo potest reficare questionem dominii, & possessionis eius authoris.
- 14 Beneplacitum Apostolicum ex punto, est necessarium, etiam in cassis, in quibus alias non sequeretur.
- 15 In materia alienationis bonorum Ecclesia, utile est invitus virtutem.
- 16 De necessitate assensu regii in alienatione feudi, & de penitentia.
- 17 Quid requiratur ad validatem dicti assensus, vel beneficiti.

D I S C . C X X I X .

Vigente in Regno Neapolitano frequenti, (non tam singulare) iuu, quod plerique Ecclesie Metropolitanae, Cathedrales, ac Monasteriales, & aliae, et concessionibus antiquorum Regum, five illorum Principum, praesertim Normandorum, qui aderant, antequam illae Regiones, & Provincias in Regnum, initio duodecimi seculi sub Innocentio Secundo, in schismate Pier Leonis, erigerentur, ac etiam ex modernis onerosis, & expensis titulis, aliqua Oppida, & Castra cum jurisdictione temporali pure baronum possident, sub tribus tamen diversis speciebus; una scilicet in alodium, cum plena, & omnimoda jurisdictione, tam civili, quam criminali, adeo intret illa quasit, de qua apud Apont. decisi. 2. supra hoc tit. disc. 6o. Altera pariter iure alodii, vel etiam feudi in eisdem Ecclesiarum facile, vel nomine, cum sola jurisdictione civili, & quandoque etiam mixta, penes Regem residente criminali, ac respectivè mixta, & civili in ultioribus instantiis; & tercia iure feudi emptiti, ex titulo onerulo questis ad folium commodum, five utilitatem, ipso feudo cantante in persona alicuius facultur, nudum nomen habentis, eo modo, quo in arte dicimus in offi-

cis, & pensionibus in iis, qui *Terra di ferro* nuncupantur, ut de pluribus hujusmodi dominii temporalibus Ecclesiarum in illo Regno, & alibi incidentis mentio habeatur *sub tit. de novi dicit. 1. cum plurib. seq. & alibi*, ac etiam *h. tit. d. disc. 6o. & sub tit.*

Quando Ecclesia dominium sit iuxta secundam speciem, in sola facilius iurisdictione civili, vel etiam mixta prima instantia criminalis, vel respectivè mixta, seu civili ultioris instantie, residente pene Regem, solet iste frequentius, pro ea confutendum infundamus non folium Oppida. & Castra, sed etiam nobiles, & qualificatas Civitates, quæ illius Regni valde infeliciem, ac miseram reddit conditio nem, istam quoque jurisdictionem infundare, adeo ejusdem loci duo sicut diversi *Tepeccibus* Barones, ac Domini, Ecclesia scilicet, vel ejus Prelatus, qui verè, ac jurecè est loci Baro, & iste feudatarius, qui jurisdictionis unitis Dominus, tanquam per peciem perpetui gubernari.

Cum itaque Monasteriorum regulari, hodie Cardinalibus, vel Prelatis in Commendam concedit folium, iuxta præmisam secundam speciem, possiderit Baroniam, ac utile dominium, cum jurisdictione civili, & aliqua mixta prima instantia Oppidi S. Bartholomaei in Gallo, & annexorum, jurisdictionem criminali, ac respectivè mixtam, ac etiam civilem secundatum castrorum, Cardinalis Arigonius Archiepiscopus Beneventanus, pro pretio ducatorum unitis & viginti milium, in faciem cuiusdam facultatis Baronis adjacentis Oppidi S. Georgii quasvit, illamque donavit Collegio Societas Iesu ejusdem Beneventana Civitatis, adjecta tristissima alienatione prohibitione, sub pena caducitatis; verum illa prohibitione neglecta, post faximina circiter annorum decursum, de anno 1669. Collegium predictum, ex causa diffundendi ex alieno, qui premebat, illam, & pieraque bona allodialia a praefato Cardinale insulm quaffata, pro pretio ducatorum octo milium circiter, vendidi Bartholomeo de Capua Principe Aricino Comiti Altavilla, successoris illius Bartholomei de Capua, qui felix in legum studiis, & castrorum defensionibus, ob reportatum victoriari pro Rege Roberto in aede celebrati questione coram Papa agitata inter patrum secundogenitorum, & nepotem ex primogenito praefuncto, in talis patrocinii, ac victoriae premium, predictum Altavilla Comitatum, qui a Bartolo magni Comitis denominationem reportavit, aliaque feuda, sub eius obtinuit, sub expressa tam reservatione beneplaciti Apostolicum, cum clausula, *Non alia aliter, nec non alia modo*, infra annum ab eodem Collegio impetrando sub pacto resolutivo in casu non impetracionis, & legitima exequationis intra dictum terminum, & cum expressa protestatione, quod interneque dominium, nec possessio, aut quodcumque jus ab ipso Collegio abdicatum, five in ipsum emptorem translatum conferetur; alioquin in eodem instrumento inter eadem partes initio contractu locationis, & conditionis dictæ jurisdictionis, pro converta pensione dicto prelio proportionata ad triennium.

Agnoscens verò idem Collegium, ex superventa notitia dictæ probationis penalism, ac etiam longè majoris preti, pro quo hac acquisitione facta era, non expedire, ut hujusmodi contractus effectum fortiret, hinc beneplaciti Apostolicum neglexit intra præfinitum terminum, quo expirato, ejus nomine Procurator Generalis Societatis in Curia, contractum resolutum declaravit, deindeque idem Collegium (cum imprudenti tamen consilio) candem jurisdictionem, cum beneplacito Apostolicum ad novum inchoandum post dicti triennii finem, locavit Cardinali Chishio Alexandri VII. nepoti, prefate Abbatis Commandario, & per consequentem loci Baroni; ita quod eum ipso Collegio locatore sibi affidente, post ipsi trienni lapsum, ac expiraram priorem locationem, dictæ jurisdictionis, & bonorum possessionem, se opulsit praefatus conductor, ac respectivè emptor, qui infra triennium (elapo tamen primo anno convento) beneplacitum Apostolicum in confuta forma, sicut in evidenter, Ordinario loci directum impetrare curaverat, atque causam in eo facio Confilio committi curando, præventionem excitavit super ejus manutentionem in possessione, ex altero emptoris titulo, donec penderet discussio causa, an stante impetracione beneplaciti Apostolicum Ordinario praefacti, quamvis non exequi, potius Ecclesia ponitere, necne, five an tale beneplacitum fuisse necessarium.

Atque desuper per plures annos penderat, aliorumque multorum forsan spacio pendebit indecisiva causa, pro illo Tribunalum hodierno verè dannabilis, & committendo abutu efficiendi perpetuas etiam illas causas, que vere

verè nullam probabilem dubitandi rationem habeant, eis qui dandi magnam disputationis dotem, qui verè sint indigni, juxta praesentis controvercis causam, clarissi vero iuxta alterum, de quo *sub tit. de Regalibus disc. 2. & alibi, & praet. disc. 6o. & sub tit. de credit. disc. 27. & 30. cum similibus.*

Non inutiliter tamen, nec superflue, sed studiosè, ac opportune, (ut in plerisque aliis) iusta facta feri ita singulatim, & distinctè enarrata, cum ex illa prodeat articulatum iurius resolutio, five conclusionum, & autoritatem nullitatis manutendi in possessione, sed quod nimium evidens fallacia erat in applicatione ad causam, quoniam ubi etiam ex ipso emptoris, vel alterius alienationis titulo, emptor possidet, adhuc tamen dicta conclusio procedit, atque intelligenda est, quando agitur de militate turbida, & altioris indaginis, quoque illa exequationi jam demandata fuerit, cum translatione possessionis in emporum. Secus autem, ubi sit evidens, & clara, cum tunc manutentio potius ipsi Ecclesie alienanti debita sit, ut ita distinguendo plenè habetur apud Merlin. *decif. 702. numer. 40. & seqq.* & Orthob. *decif. 141. num. 20. cum seq. & adversit. disc. 1. de alien. & contr. ali. probib. numer. 102. & alibi.*

Mulò verò magis, ac extra omne principium dubitandi, dum contractus nullam habuit exequitionem, nullaque possessio in empotorum translatâ fuit, quinim expresse convenitum est contrarium, ut interius nullum dominium, vel ius, nullaque possessio in empotorum transferre, & fortius, quia id non solum explicatum est in verbis, sed factis, cum idem emptor eadem bona, & iura in contractu deducit, non obstante venditione, titulo conductionis obtinere, ac possidere profulus fuerit, quod est de directo contrarium, cum non detur conductio rei propriæ, ac propterea non possit conductor finita conductione possessionis, vel dominii quodcumque proprio authori reficere, ad nimium vulgarem text. *int. si quis conductionis. Cod. locat.* super quo multa ad satietatem de more colligit addisionator. *ad decif. 420. par. 4. recent. tom. 2. & adversit. pluribus sub tit. de locato.* ac etiam *sub tit. de feudi. & de emphys. & alibi*, cum receptum sit, istam regulam procedere quoque in materia feudalium, & empbyticas, & in omni alio casu, vel actu, per quem unus ab altero rem accipiat, ex collectis per Adden. *ubi supra* Othob. *decif. 105. numer. 5. & 121. num. 15.*

Respondendo autem ad objecta; quantum pertinet ad primum cessantis necessitatis beneplaciti Apostolicum, eo quia ageretur de feudo, cujus substantia residet in persona seculari, ut supra, adterebam plures cadere repsonses, quia non sufficeret nisi simulatae actus, & perfectionem imprimatur, cum illa esse jurisdictione feudalis, cujus fedatarius et praefatis facultatis Baro Oppidi S. Georgii, qui defecit, etiam non nisi simulatae actus, et communis, verè pertinente ad Ecclesiam, ex conclusione, de qua super *disc. 7. & alibi*, per Rotam Romanam quoque firmata apud Bich. *dec. 96.* quod in feudi non admittitur simulatio, neque locum habet titulus plus valere quod agitur, &c. Sed verè illi dicuntur fedatarius, in quo feudi substantia residet, qui in praefatis Regis quinternioribus est defecitus; quod etiam in officiis, & locis Montium, aliquique iuribus regalibus ad feudorum instar in plerisque regulari solitis, plures in sua fide advertit *sub tit. deregali.*

Et secundum, quo pascenti facultas, quæ Ecclesia competit, cessat post obtinere, quamvis adhuc non exequitur beneplacitum Apostolicum, nimil super hoc assumptio magnificatio authoritatem Gratiani *discop. 514. n. 9. & seqq.* super qua authoritate circa istud assumptionem, informationes scribentur pro oppositore, unicè circumferantur, etiam nimium amplificando, quasi quod est definita, & peregrina authoritas.

Atque hinc intercedat ad conclusionem, de qua apud Franch. *decif. 163. n. 11. ubi Addentes, & Giurb. observat.* *113. num. 18.* ut scilicet donec dicuntur alienationis nullitas, atque causa eure judicata, vel cum tribus conformibus terminetur, non debeat possessor, in quem alienatio facta sit, ejus possessione privari, sed potius interius in ca manuteneri.

Deliberata, ex parte praefatis Cardinalibus consultis, agnitis prædictis difficultatibus, ex ejus persona qualitate refutantibus, ful in sensu, (incertum est tamen, ex quo spiritu, vel ratione per causam defensores in partibus non amplexis,) ut concorditer ab hac locatione recederetur, atque causa agitaret in foro nomine Collegii venditoris, alterum sua tempore post causam finitam ineundo locationem, & conductionem, in faciem alicuius Regnicola securioris, ut ita dictæ difficultates cessarent pro Collegio venditore.

Et quartu demum, extra omnem controversiam, quoniam retentis etiam terminis fedibus, ad validitatem, & perfectionem contractus, necessarius erat affensus Regius, magis præcisè in eo Regno, ob magis strictam prohibicionem, resultantem à sepius in precedentibus enunciata Constitutione, quæ incipit *Constitutionem Divis memoria*, adeo intellecta, & practicata, ut quocumque juramento, vel alia promissione non obstante, detur ponentia, etiam fine obligatione refectiois dannorum & intercessi, quæ alias in puncto juris communis, juxta unam sententiam in traret.